

ELOFIZETES

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy óra	15 Lei.

Hirdetések
árzabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesülé-
sésutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 888.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regela Ferdi-
nand I. (József 16h.-as) 27.
TELEFON-SZÁM 154.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, október 14.

Erdély egyesülése. Mihályi Tivadar miniszter nyilatkozata.

BUCURESTI. Az „Universul” munkatársa meginterviewolta Mihályi Tivadart, az egységesítő bizottság elnökét és a román nemzeti párt volt elnökét, aki jelenleg Oradeamaren tartózkodik a királyné szobrának leleplezése alkalmából. Mihályi Tivadar Erdély egyesüléséről és a nemzeti párt jelenlegi politikai magatartásáról a következőképpen nyilatkozott:

— Az egyesülés után egy koncentrációs kabinet összeállításán fáradoztam, amely akkor sikeres volt, mert a politikai szenvedélyek még nem vertek éket a pártok közé. Sajnálom, hogy azóta a nemzeti párt, amelynek elnöke voltam, téves magatartást tanúsít

Ennek a szenvedélyes kitéréseknek meg kell szünni. Sokszor hangoztatják, hogy a gyulafehérvári határozat csupán egyes egyének műve volt és egy bizonyos egyén lákásán jött létre. Ez téves.

A gyulafehérvári határozat azután történt, a mikor a jassy kormány Décsre 2 automobilon egy bizottságot küldött Helita tanár vezetésével, aki azután informált bennünket a politikai és katonai helyzetről, majd erkölcsi és anyagi támogatást nyújtott a nemzetgyűlés összehívására és az egyesülés proklamálására.

— Sajnálom, hogy a nemzeti párt ma a helyett, hogy a számtalan napirenden levő kérdés megoldásánál közreműködne, méltatlan támadásba részesíti a királyságbeli testvéreket. Igaz, hogy sok javítani való van a közigazgatásban, de annál több a pénzügyek terén, amely megoldásra vár. Gazdasági fejlődésünk legnagyobb akadályai, hogy nincs szállítás és hogy a faexport tekintetében, amiből felesleg van, helytelen politikát folytatnak, úgy, hogy a fa elrothad és megsemmisül az állomásokon. Az óriási illetékek és a sok visszaélés a vámsztrivselők részéről lehetetlenné teszik az exportot és ez az oka a valuta romlásának is. Az export illetékek meghatározásánál csupán a kincstár érdekét és nem a gazdasági érdekeket tartják szem előtt. Mint a bizottság elnöke ez ügyben memorandumot adtam át a kormánynak, azt hiszem eredménye lesz. Ha a kormány kielégítő módon oldja meg a szállítások kérdését, a helyzet megvan mentve. A közigazgatás is javulni fog. Ha a kormány az általános érdekek mellett figyelembe veszi Erdély különleges helyzetét. De Románia teljes conszolidációja csak akkor következhetik

be, ha a pártok viszálya megszűnik és ha az arra méltók és érdemesek, amint ezt már többször kértük és résztvesznek az állam vezetésében.

— Remélem, hogy még a tizenkettedik órába a pártok fegyverszünetet kötnek néhány évre, míg a conszolidálás munkája befejezést nyer.

Megegyezés Velencében.

(Sopronban és környékén népszavazás lesz.)

BÉCS. Velencéből érkezett értesítések szerint Ausztria és Magyarország között létrejött a megegyezés, amely szerint Sopronban és környékén elrendelik a népszavazást.

VELENCE. Ma aláírták a megállapodások végleges szövegét, amelynek jegyzőkönyvébe foglalásával hajnali 3 órakor készülték el. A megállapodás értelmében 8 nappal azután, hogy a szövetségi tábornoki bizottság megállapította a lefegyverzés megtörténtét, Sopronban és környékén, ideértve Ágfalvát és Brennberget is, a bizottság ellenőrzésével népszavazást tartanak. Ausztria pénzügyi igényeiről 15 nap múlva indul meg a tárgyalás Bécsben. Ennek eredménytelensége esetén ebben az ügyben vegyes bíróság fog dönteni.

LONDON. A Daily Telegraph a velencei tárgyalások alkalmából a következőket írja: A nagykövetségek tanácsa kissé elsiette a dolgot, amikor bejelentette a kisanantantnak, hogy a Magyarország elleni blokádnak szükségessége már megszűnt. A nagykövetségek tanácsa egyuttal jónak látta értesíteni a belgrádi kormányt is, hogy a Baranya esetleges újabb megszállását nem hagyná jóvá. Ugyanakkor viszont a belgrádi kormány arról értesítette a nagykövetségek tanácsát, hogy nem írja alá az átadási jegyzőkönyvet és a baranyai szláv kisebbség jogainak védelmét követeli. Az antant erre azt válaszolta, hogy a kisebbségek védelme a népszövetségre tartozik, de egyuttal jegyzéket küldött Budapestre Szerbia jogos kérésének kielégítésére.

PÁRIS. A Temps bécsi jelentése szerint a magyar kormány a velencei konferencia befejezése után Della Toretta olasz külügyminiszter közbenjárását várja Magyarország és a kisanant között.

Sajnálatos lenne, ha a királyságbeliek az összes erdélyieket egy kalap alá vonnák, mert az erdélyi románság legnagyobb része a teljes egyesülést kívánja a királyságbeli testvérekkel. Arad reményének adott még kifejezést, hogy a sajtó is propagálni fogja egy koncentrációs kabinet létrehozását, hogy elkerülhető legyen egy új választás, mely csak az országot kavarná fel ismét.

lehetne kényszeríteni. A kiürítés csak formális volt, a felkelők nem hagyták el Nyugatmagyarországot.

RÓMA. Az olasz lapok a velencei értekezlet lefolyását a következőkben ismertetik: Della Toretta olasz külügyminiszter megnyitójában emlékeztette mindkét küldöttséget, hogy milyen súlyos válságot idézhetnek elő, ha makacsul ragaszkodnak a maguk felfogásához és nem engednek követeléseikből. Schober osztrák kancellár kezdetben hajthatatlannak mutatkozott és kijelentette, hogy Ausztria nem elégedhet meg Nyugatmagyarország formális átadásával, a mikor ott szabadon dolgozhatnak a felkelők. Bethlen és Bánffy erőlyesen védelmére keltek a magyar érdekeknek és hangoztatták, hogy a magyar kormány csak akkor léphet fel kellő tekintéllyel a felkelőkkel szemben, ha az osztrák kormány komoly engedményeket tesz. Hosszabb vita keletkezett ezután, amelynek folyamán arról tárgyaltak, hogy milyen módon lehetne a felkelőket lefegyverezni. Az olasz külügyminiszter ennél a pontnál gyakorlati észrevételeket tett.

Az olasz lapok véleménye szerint a megegyezés sikere azon fordul meg, hogy a magyar kormány milyen eszközökkel tudja biztosítani a megállapodások végrehajtását. Az olasz külügyminiszter minden áron meg akarta akadályozni a nyugatmagyarországi viszályt, mert ha az Csehország diplomáciai vagy katonai beavatkozásával vagy a magyar felkelők Bécsbe való bevonulásával végződne, mindkét fejlemény súlyosan érintené Olaszország érdekeit. A közvetítés során az olasz külügyminiszter semmiféle komoly támogatásban nem részesült a szövetségesek részéről. Anglia megtagadta a Magyarországhoz intézett ultimátum határidejének meghosszabbítását, ezzel önmagát fosztotta meg olyan fegyvertől, amelylyel Magyarországot mérsékletre

Szerbia megszállja Albániát.

(Olaszország megegyezett Angliával.)

BÉCS. A Reichspostnak jelentik Valonából: Három szerb ezred ágyúkkal és nagyszámu gépfegyverekkel felfegyverkezve átlépte a Drinát és albán területen több községet megszállott. A szerb ezredek elől a gyenge albán csapatok visszavonultak a hegyek közé. A szerbek egész Albániát meg akarják szállni. Az albán kormány ez ellen megtette a szükséges lépéseket a népszövetségnél és a nagykövetségek tanácsánál.

RÓMA. A Stampa arról értesül, hogy Olaszország és Anglia között formális megegyezés jött létre, amely függetlenné nyilvánítja Albániát. A lap azt hangoztatja, hogy Albánia integritása nemcsak olasz, hanem európai érdek is, mert nélküle felborulna a balkáni egyensúly.

Irtak a hadifoglyok

(Levelek érkeztek Oroszországból)

A külügyminiszteriumtól nagy csomag érkezett a megyei prefekturára, amely több Oroszországból érkezett levelet tartalmaz.

A leveleket többnyire erdélyi, illetőleg aradmegyei illetőségű hadifoglyok irták, Aradon és a megyében lakó hozzátartozóiknak. A leveleket az amerikai misszió továbbította Oroszországból a bucu restii külügyminiszteriumhoz. Aradon levelet kaptak: L. Sendeiberger, Szekeres Jánosné, és Veres Imre. Ezeket a leveleket a prefektura a rendőrséghez fogja átítani, anly azokat kézbesíti a címzetteknek. Fizekvül még több megyébe is részére is érkezett levél, amelyek szintén a mai nap folyamán kézbesített a megyei prefektura.

Egy uriaszony tragédiája

Takács tenorista felesége meghalt.

Szomorú hír érkezett ma Aradra. Az értesítés azt mondja, hogy Takács Mihálynak, az aradi színház volt népszerű tenoristájának felesége Budapesten meghalt. A szimpatikus uriaszony anyai örököknek nézett elébe s amikor az aradi színház nyári szünetét tartotta, Takács Mihály Budapesten lakó szüleihez vitte a feleségét, hogy ott várja be a családi eseményt. A férjnek Clujra kellett utaznia, ahová új szerződése költötte. Nehezen vált el az asszonytól, aki állandóan katasztrófától retteget. A napokban fájdalommal lettek meg, orvosi beavatkozásra volt szükség, de a műtét már nem segített. Takácsné kiszorult. A tragédiáról táviratilag értesítették a férjet, aki iránt úgy Aradon, mint Clujon általános a részvétel.

A lakásügyek új vezetői.

Megérkezett a miniszteri kinevezés

A megyei prefektúrához ma érkezett le a clujli belügyi államtitkárság kinevező okirata, amelylyel dr. Chicin Remust, a lakás hivatal elnökét a lakásbizottság elnökévé is kinevezte. Motorca Coriolant pedig a bérbeadó hivatal főnökévé nevezte ki a belügyi államtitkárság. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott dr. Chicin Demussal ki kijelentette, hogy a jelenleg alakulóban levő bérbeadó hivatal a bérbeadó bizottság adminisztrációs ügyeit fogja intézni és ennek főnöke Motorca Coriolan, aki hivatalból tagja a bérbeadó bizottságnak. A lakásbizottság, amelynek elnöke dr. Chicin, csak a köztisztviselők lakáskérdvényei felett fog dönteni. Dr. Chicin Remus ezzel a kinevezéssel a mai nappal megszünt a bérbeadó bizottság tagja lenni.

Gyermekek tolvajbandája.

Rasztig detektív csoportvezető a tegnapi nap folyamán négy fiatal kora napszámot fogott el, akik hosszabb idő óta lopásokból tartották fenn magukat. Megirtuk, hogy Bauer Béla Piata Avram Iancu (Szabadság tér) 8. szám a. a kapubejáratban levő üzletéből csipkét és különböző pipercikket loptak el tegnap a déli órák alatt. Rasztig detektív megállapította, hogy az elfogott gyermekek követték el a lopást s ugyancsak ők voltak azok, akik ezelőtt néhány nappal is betörték Bauerhez. Az is megállapítást nyert, hogy a gyermekek igen sok furarost károsítottak meg azzal, hogy kocsijaikról fát loptak. A betörő suhancokat éppen akkor fogta el Rasztig detektív, amikor az Apolló moziban nézték az előadást. Bauer Béla kára 10 ezer lei, aminek csak igen kis része térül meg, mert a tolvajok a holmi legnagyobb részén már tudták, előttiük ismeretlen asszonyoknak adták el potomáron az áru nagyrészét.

Hetven milliárd osztrák bankjegy.

(Elveszik az osztrák bankok valutakészleteit.)

BÉCS. Rosenberg Vilmos dr., az Angol-Osztrák Bank igazgatójának belépése a pénzügyminiszteriumba miént államtitkár külsőben áll. Rosenberg dr. mélyreható beavatkozást tervez a magánvagyonba és ezért a börzén ezzel kapcsolatban riasztó hírek terjedtek el. Ugyanis azt híresztelik, hogy Rosenberg dr. lepecsételteti a pénzt és kényszerkölcsönt fog életbe lépíteni, továbbá elrendeli a pénzügyi zárlatát és az értékpapírokra kényszerjelzálogkölcsönt rendel el, folyószámlazárlatot foganatosít, lefoglalhatja az összes állami értékpapírokat és az állam részére birtokba veszi az aranykészleteket. A pénzügyminiszter Rosenberg dr. javaslatai alapján fogja pénzügyi programját keresztül vinni.

BÉCS. Rosenberg Vilmos dr. értesítette Gürtler pénzügyminisztert, hogy elvállalja az államtitkárságot. Vállalkozása súlyos, mert most kiderült, hogy a bankjegytörvény a hetven milliárdot is meghaladja és szeptember utolsó hetében több mint hat milliárddal szaporodott. A kormány elsősorban kényszerkölcsönt tervez, melyet a bankok és az elsőrendű bankcégek fognak adni a kormánynak. Hírlik, hogy a kormány egyszerűen el fogja venni a bankoktól és a bankcégektől kiáltódi valutakészleteit és kölcsönkötvényeket fog helyükbe adni. Tervbe van véve még a safeletek lezárása, továbbá rendkívül magas kereseti és forgalmi adó behozatala.

Irodalom és művészet.

A Koldusdiák főpróbáján.

(Jakabffy Dezső rendező nyilatkozata.)

A színháznak egyszerűen teljes énekeszemélyre várhatóan készült helek óta a „Koldusdiák” pénteki repitizére, amely premiérnek is beillik. Utoljára akkor játszották Aradon Millöcker búbajos muzsikája operettjét, amikor még Kállay Jolán volt itt a primadonna. Most, hogy a világvárosok színpadjain felelevenítik a híres darabot, a városi színház igazgatósága is időszerűnek találta, hogy kirukkoljon a régi idők slágeréből. Ma délelőtt tartották az első főpróbát, amelyen még némi simítás történt. A pénteki előadás valószínűleg meglepetés lesz. Jakabffy Dezső az ötletes rendező emberfeletti munkát végzett és fázadozásának meg is lesz az eredménye. A darabot Jakabffy Reinhardt-módszere szerint állította be, ami annyit jelent, hogy a szereplők a nézőtől vonulnak fel a színpadra és a nézőtől át távoznak. A rendezés a tömegjelenségre helyezi a fókust. Már a főpróbán kibontakozott a kép: hatalmas tömegek mozognak a színpadon és teszik elevenekké, színdusákká a felvonásokat. Jakabffy Dezső elmondta, hogy mit akar elérni a Koldusdiák új rendezésével.

— Ha úgy hozzuk ki a Koldusdiákot, mint ahogy a tradíció előírja, nem fogunk vele hatást elérni. Gondolkodni kellett új, hatásos effektusokról. Példaként állt előttem Reinhardt, aki két Offenbach-operettet rendezett az ő sajátos módszerében. Elhatároztam, hogy így rendezem meg a Koldusdiákot. A módszer titka abban rejlik, hogy a színpadot és nézőteret összekötjük, mi által közelebb hozzuk egymáshoz a közönséget és a szereplőket és így egységes hangulatot igyekszünk teremteni. Bizonyára szokatlanul fog hatni, amikor az egész személyzet és negyven középiskolai tanuló a nézőtér két oldalán zsbongva felvonul a színpadra és ugyancsak a nézőtérre át távozik. Azt hiszem, hogy Arad intelligens színházba járó közönsége méltányolni fogja fázadozásunkat és meg fogja érteni azt az intenciókat, hogy a régi úgynevezett klasszikus operetteket új felfogásban hozzuk ki és közelebb vigyük a közönség ideológiájához.

Be kellett fejeznie mondókáját, mert Ollendorf ezredes (Inke Rezső) kedves jelenete következett és a lelkismeretes

rendező szemének mindenütt ott kell lennie.

* **Heti műsor.** Péntek: Új betanulással először: Koldusdiák. (A. bérlet.) Szombat: Koldusdiák. (B. bérlet.) Vasárnap d. u.: A piros bugyellárás. Este: Koldusdiák. (C. bérlet.)

* **Koldusdiák.** Péntek, szombat, vasárnap és hétfőn estekre van sorozásban kilüzve Millöcker világhírű operettje. A mai péntek esti bemutatóra nagy részt elővetelben elkelték a jegyek, a pénztár már a további előadások jegyeit árusítja. A mai bemutató érdekessége a modern új operettrendezés, amikor a rendező közelebb hozza a színpadot a néző közönséghez azáltal, hogy a nézőteret is jálékszínterré teszi, mivel a szereplők a nézőtérrel a közönség közül jelennek meg a színpadon.

* **Vasárnap délután Piros bugyellárás** kerül színre a fő női szerepben Z. Várdy Margittal.

* **A Jüdisch-Deutsch** színházát vezelője már megérkezett és jelentkezett a színháznál, hogy minden előkészülettel meglegyen a jövő heti előadásokra, melyek a nyári színterben fognak lefolyni és amely előadásokra már jegyek máról kezdve válthatók a rendező teli nappali pénztárára.

* **Salgó Piroška** hangversenye szombaton este fél 9 órakor lesz megtartva, kérjük az előjegyzett jegyeket kiváltani. Jegyek Blochnál.

* **Énekek éneke.** Ez a címe a talentum Csányi Mátyás színházi karmester oratóriumának, amely a jövő hónapban kerül előadásra a Kulturpalotában. A bibliai pastorele szövegét dr. Löw Imánuel, a híres szegedi főrabbi írta a szentírás alapján. A nagy zenekarra, énekkarra és négy magánénekesnek írt művet a múlt szezomban nagy sikerrel adták elő Budapesten a Vigadóban a budapesti Operaház tagjai. A magán szólamokat Várdy Margit, Róna Dezső és Ocskay Mihály éneklék. Aradváros zenei köreiből nagy érdeklődéssel várják Csányi Mátyás oratóriumának aradi premierjét.

* **Salgó Piroška** zongorahangversenye a legsikerültebbnek ígérkezik, amennyiben a közönség melegen érdeklődik az aradi származású művész úttörő bemutatkozása iránt. Salgó Piroška Budapesten Dohányi stb. első mesterénél tanult s ma már a legelső női zongoraművésznek között foglal helyet. Fejlett technikája, érzésteljes előadása s a jól összeválogatott klasszikus műsor (Bach,

Mozart, Chopin) egy élvezetes estét fognak nyújtani.

MOZI • Kurtizánok harmadik része az Apollóban. Balsac világhírű regényének harmadik folytatása kerül pénteken az Apolló műsorára. A harmadik rész, amely most már a teljes kifejlődéshez, a legszebb részekkel van egybeállítva. Az izgalmas cselekvény, amelynek mesteri szövése Balsac regényének minden lélekeltani motívumát merészen interpretálhatja a művészekkel, lebilincselve tartja a figyelmet a vég bekövetkezéséig. Morel, miután minden segélyforrása kiapadt Brandt báró szemeli ki áldozatul, azonban a hurok egyre szorosabbra fonódik a nyaka körül. Montagnards egy izben már csak nehezen tud menekülni s ő maga is kénytelen az utána kémkedő rendőrtisztviselőt megmérgezni, csak hogy megszabadulhasson. A vég még sem kerülhető el. Cecil, Montagnards barátja, aki magát feláldozza Montagnardsért, öngyilkos lesz, éppen azon az estélyen, amelyen Brandt báró be kívánja vezetni a társaságba. Montagnards börtönbe kerül, ellenben Morelnek sikerül megmenekülnie. Montagnards a börtönben tudja meg, hogy ő fia Morelnek, akit közben elárult. Ezért öngyilkos lesz. Morel pedig midőn megtudja fia pusztulását, kimegy a remetőbe fia sírjához és ott elveli a számára mára értéktelen életet. A szenzációs sorozatos film ezzel a végéhez is ért és itt megállapítható, hogy a kép a modern filmgyártásnak minden tekintetben egyik remeke. Az Apolló pénteken, szombaton és vasárnap vetíti.

* **Az arany nyíl.** (Kalandorfilm az Urániában.) Egy nagyszabású film kerül pénteken bemutatásra az Urániában. Az emberi bosszu vágya, ha urrá lesz az emberen, minden gonoszság elkövetésére képessé teszi a legimomabb lelkeket is. Sir Georg Belt szerencsétlen házasságát felbontja Correr hercegnővel. A hercegnő egy izben Mary Gordon estélyeni álarcban jelenik meg és egy mérgezett arany nyíllal megöli Georgot. Mary Gordon férje Dino lord azonban rájön arra, hogy a hercegnő a gyilkos és amikor annak sikerül elmenekülnie, üldözésére indul, azonban elfogják és egy titkos házba szállítják. Most Mary indul férje keresésére és ezer veszély árán, fenyegetések közepette sikerül telepleznie a nagyarányú szélhámos társaságot Correr hercegnővel az élén. A szenzációs képet péntek, szombat és vasárnap mutatja be az Uránia.

Zubánét letartóztatta a rendőrség.

(Az ungyalcsináló születésné is fogva van.)

Több izben foglalkozott már az Aradi Közlöny Zuba János aradi hentesmester feleségének ügyével. Zubáné a nála szolgáló cselédleányokat arra kényszerítette, hogy a hentesüzlet alkalmával zottaival közös ágyban aludjanak. Az erkölcsienlenségre kényszerített cselédleányokon mutatózó kellemetlen következményeket minden alkalommal egy születésné, Kisfaludiné háritotta el. A cselédleányok ellen, mint azt már megirtuk, a tiltott műtét végrehajtása miatt az ügyész az eljárást megindította. Ma az ügyész átíratban kérte az aradi rendőrséget, hogy ezzel az ügyvel kapcsolatban Zubánét és Kisfaludinét tartóztassa le. A rendőrség a letartóztatásokat foganatosította és a holnapi nap folyamán mindkettőjüket átkíséri az ügyészhez.

Beváltják a bünjel-koronákat.

(Ugyvédek a törvényszék elnökénél.)

A törvényszéki bünjelkamarában még ezidő szerint is nagymennyiségű koronabankjegy van. Sőt még régi fehérhátú 200 koronás bankjegyeket is lehet találni. A pénzbeváltási rendelet tudvalevőleg intézkedett arra nézve is, hogy a törvényszékeken letétbe lévő korona bankjegyeket is cserélik be. Az aradi törvényszék mind eddig sikertelenül próbálkozott korona bankjegyeinek beeserelésével mert a Banca Nationala oradea-marei fiókja mindaddig megtagadta a beváltást. Ma több ügyvéd ügyfelik képviselőjében felkereste dr. Moldován Silviust, az aradi királyi törvényszék elnökét és arra kérte, hogy járjon el a bünjelként kezelt korona bankjegyek beváltása érdekében. Dr. Moldován Silvius kijelentette az ügyvédeknek, hogy biztos értesülései vannak róla, hogy a bünjel koronabankjegyeket a közeljövőben 2:1 arányban be fogják cserélni.

A rosszul hangolt zongora

(Érdekes per a járásbírószágon.)

Az aradi királyi járásbírószágon özv. dr. Steiner Dávidné beperelte Wagner Demeter zongorahangolót, mert ez dacára annak, hogy megállapodásukban kötelezte magát arra, hogy a zongoráját időnként, mikor arra szükség van évi száz lei bérért felhangolja, megtagadta a zongora hangolását. Wagner Demeter azzal védekezett a bíróság előtt, hogy özv. Steiner né gyermekei kizsákarva hangolják le a zongorát és átlag hetenként egy-egy délutánt kellett elbűvölnie Steiner né zongorájának hangolásával. Sőt egy esetben reggel meghangolta Steiner né zongoráját és este megint küldték érte. Steiner né tagadta, hogy direkt rongálják a zongorát.

— Hiszen tekintetes járásbíró ur, mondtotta, a mai világban oly temérdek összegért ér egy olyan finom zongora, mint az enyém, hogy az ember vétkezne, ha hozzá nyulna.

A zongorahangoló fekete szemüvege mögött kétségbeesve pislogott.

— Tekintetes járásbíró ur, ne lessék neki hiány. Én értem a mesterségemet. Hiszen minden valamire való úriháznál hangoltam már zongorát. Az, amit én meghangolok, az örökké jó marad.

A járásbírószágon néhány lanut hallgatót ki, akik Steiner né javára vallottak és így a járásbírószágon kihirdette az ítéletet, hogy Wagner még egyszer köteles meghangolni tisztességesen Steiner né zongoráját, mert ellenesében az ő költésére más hangolóval joga van ezt elvégezteni Steiner nének. Wagner mester mikor meghallotta az ítéletet, belenyúlt a tárcájába, elegáns mozdulattal előszedte egy száz letes bankjegyet és dühösen letette az asztalra:

— Itt van, visszaadom a pénzt, de a maga házába még sem teszem be lábom a lábamat.

Az ügy azonban még ezzel sem ért véget, mert a bíróság hatvan lei büntetési költségben is elmarasztalta Wagner, aki miután ezt is leszurkolta, válogatott jókívánságokat adresszáva Steiner né felé, mérgesen hagyta el az igazság csarnokát.

Januárban beváltják a hadikölcsön-kötvényeket.

(Egy aradi pénzügyi főtitkár nyilatkozata.)

A legizgalmasabb kérdések közé tartozik manapság a Romániában lévő magyar hadikölcsönkötvények sorsa. A legtöbb ember izgatottan figyeli a napilapok hasábjait, hogy mikor számolnak be a hadikölcsönök beváltásáról. Érdekes dolgokat sikerült megtudnia az Aradi Közlöny munkatársának a magyar hadikölcsönök beváltására vonatkozólag. Az aradi királyi pénzügyigazgatóság egyik magas rangú főtitkárja az elmúlt napokban érkezett haza Bucurestiből, ahol a pénzügyminiszterium-

ban szerzett privát értesüléseiről a következőket mondotta:

— A kormánynak minden ellen tés híreszteléssel szemben határozott szándéka a hadikölcsönkötvények beváltása. A pénzügyminiszteriumban nagyszabású előkészületek folynak ez ügyben. A fekvő bizottság rövidesen befejezi elszámolásait és akkor sor kerül a hadikölcsönök becserélésére. Véleményem szerint minden jel arra vall, hogy a kormány legkésőbb januárban elrendeli a hadikölcsönök beváltását.

A kisgazda-párt nem kívánja a király-választást

(Módosították a párt-programmot.)

BUDAPEST. A kisgazdapárt tegnapi értekezletén a multkor el fogadott programpontokat módosították olyképpen, hogy a kisgazdák nem kívánják a szabad királyválasztás törvénybe való iktatását, ellenben óhajtják a kivétel nélküli hatalom és a cenzura megszüntetését. A multkor határozat befejező tételét, amely kormányellenes célzatúnak látszhatott, szintén átalakították és mindössze annak megállapítására szorították a párt, hogy elveinek sérelmével nem támogathatja a kormányt.

Nagyatádi Szabó István miniszter kijelentette az értekezleten, hogy pártja a nyilvánosság előtt lefolyt perpatvarok miatt legszívesebben ellenzékbe menne, mert ez volna a legkényelmesebb. Az a meggyőződése, hogy a Habsburg restauráció mérhetetlen káro-

kat okozna az országnak. Perhorreszkálja a legitimizmus meg nyilvánulásának különböző formáit. Akár egységes párt, akár koalíció alakul, meg kell mondani, hogy a párt milyen feltételekkel vehet részt a kormányzásban. Amíg a velencei tárgyalások nem dőlnek el, a párt nem szegzi a kormány mellé munkaprogramját Gömbös Gyula a párt nevében követelte a földreform sürgős végrehajtását és a külön kezelt holtkezi nagybirtokok sürgős felosztását. Végül a párt elfogadta a már ismertett módosított szöveget. Megállapodtak abban, hogy a határozat nem jelent detronizálást, nem borítja fel a helyzetet és a döntés miatt senkinek sincs oka levonni a következményeket. Végül nagyatádi Szabó István ama reményének adott kifejezést, hogy senki sem lép ki a pártból.

Millió csalásból — uzsora.

(Tőzsdebizományos és hollandi szállodás.)

BUDAPEST. Schwarz Sámuel tőzsdebizományost, a budapesti rendőrség egy amszterdami szállodás feljelentésére letartóztatta. Eleinte arról volt szó, hogy Schwarz a hollandi szállodást százmillió korona erejéig becsapta, de azóta a büntetőtörvényszék vádpanácsa elé került az ügy, ahol a tényállás felderítése végett Schwarz kérelmére elrendelték a vizsgálatot. Schwarz Sámuel ugyanis azt mondja, hogy a háború alatt Hollandiában volt, ahol Hermsen William szállodástól kért és kapott apróbb kölcsönöket, hogy megélhessen. Schwarz Sámuel adatai szerint mindössze 19.000 hollandi forintot vett kölcsön, de a szállodás 42.000 hollandi forintot követel. A vádpanács elrendelte a vizsgálatot abban az irányban, hogy milyen értékű volt 1918-ban a hollandi forint és ennek a beérkezése után fog dönteni az ügyész, hogy az állítólagos százmillió követelés nem zsugorodott-e össze egy uzsoraüggyé? Schwarz Sámuel egyébként a vádpanács két-

száz ezer korona óvadék ellenében szabadlábra helyezte.

Rejtélyes gyilkosság.

(Szabadlábban a kicsapongó asszony.)

A kristyóri rejtélyes gyilkosság hónapokkal ezelőtt meglehetősen feltűnést keltett. Costina Flora ottani vagyonos gazdálkodó ebéd után halva találták szobájában. A szoba közepén feküdt a földön. Feje alá gondosan párna volt készítve. Mellette rozsdás revolver feküdt. A szive volt keresztül löve. A törvényszéki bizottság megállapította, hogy Costina Flórát valószínűleg megölték. A lövés feltétlenül messziről történt, mert nem égette ki az elhunyt kabátját. A vizsgálóbíró kihallgatta a szomszédokat, akik valamennyien azt vallották, hogy Costina felesége rossz viszonyban volt férjével és állandóan ci vódott egymással. Az asszony kicsapongó természetű volt és utjában állt a már öregedő férje. Mikor a csendörök kihallgatták az asszonyt, ötszáz lejjel meg akarta vesztegetni őket. A csendörök most már alapos gyanút találtak és Costinánét beszállították az ügyészség fogházába. Az asszony itt alibit igazolt, vagyis behizonyította, hogy a kérdéses dátumkor

tanmulatságban volt. Az ügyész ségnek mind a mellett az volt a véleménye, hogy Costináné volt a felbujtó. Terhelő tanu azonban egyetlen egy sem jelentkezett és így a vizsgálóbíró ma elrendelte özvegy Costina Flóráné szabadlábra helyezését.

Templomszentelés

(Treniu gör. kat. püspök Aradon)

A Str. Vasile Stroiescu (Teleky utcai) görög katolikus templom renoválása és újjáépítése teljesen befejeződött. A templom felszentelése nagy ünnepségek keretében vasárnap délelőtt fog végbemenni. Szombat délután négy órakor Aradra érkezik Lugojról dr. Frenitiu Valér görög katolikus püspök kíséretével. A püspökkel Aradra jön a lugoji „Lira” dalkar is. A püspök kíséretével egyenesen a templomba fog hajtatni. Vasárnap este a templom felszentelése után a „Lira” dalkar nagyszabású hangversenyt rendez a Kulturpalota nagytermében, amelyen dr. Olariu Valér gyermekkorlázi orvos énekszámokkal fog közreműködni. Ma délután 6 órakor a templom felszentelését rendező bizottság a városháza tanácstermében értekezletet tartott, amelyen megbeszélte a szombaton délután érkező püspök ünnepélyes fogadtatásának részleteit és a felszentelési ünnepségek programját.

Az értekezletet Bardossy ezredes nyitotta meg. Megbeszélték az ünnepség részletes programját, amely szerint a püspök fogadtatására megjelennek a város és megye vezetői, a rendező bizottság és a görög katolikus hitközség tagjai. A püspök megérkezése után a templomba megy kíséretével és előkészületeket tesz a felszentelésre. Vasárnap reggel 9 órakor történik az ünnepélyes felszentelés, utána mise lesz, melynek keretében megtörténik Fruzina Sándor tanár pappá avatása és Popa József esperes beiktatása. Ezután a „Lira” 70 tagból álló dalárdája egyházi dalokat ad elő. A templomi ünnepségek után fogadtatás lesz a városháza tanácstermében, amely után bankett a Fehér Keresztben. Este fél 8 órakor a „Lira” dalkara hangversenyt tart Bacan tanár vezetésével a Kulturpalota nagytermében, amelynek keretében dr. Olariu opera énekes műdalokat ad elő. A hangverseny tiszta jövedelmét a templom renoválási költségeire fordítják. A hangverseny után tánc lesz a Fehér Kereszt nagytermében reggelig.

— A tanfelügyelő millió ékszerrel. Budapest. Rédl István pécsi tanfelügyelő lakásáról több millió korona értékű ékszereket és nagy értékű régiség-gyűjteményt loptak el. A rendőrség megindította nyomozást, amelynek során a tettest Lene József személyében elfogta, aki beismerte a lopást.

A hadikárpótlás. Fizetnek-e a legyőzött államok?

zatta a fogházból Bumbekét és tudomására hozta, hogy nem helyezi szabadlábra.

— Az aradi Patronázs Egyesület Elnöksége október hó 12-én tartott értekezletén elhatározta, hogy a sorshuzás napját folyó évi november hó 15-én fogja megtartani. Az Elnökség ezen elhatározása végleges s a sorsjáték további meghosszabbítását semmi körülmények között nem engedélyzi, amiért is a november hó 15-iki határnapot a Pénzügyigazgatóság-nak is bejelentette s kérte, hogy az államkincstár képviselőjét ezen napra küldje ki. Amiért is ezután kéri fel az Egyesület sorsjegyeinek elárusítót, hogy az elárusítást november hó 15-éig folytatni s oda törekedni sziveskedjenek, hogy a november hó 10-ig a végleges leszámolás megejthető legyen, mert a sorshuzásnak most megállapított napja semmi szín alatt sem fog meghosszabbíthatni.

— Vedekezés a járványok ellen. A városi közegészségügyi bizottság holnap délután 6 órakor a városhaza kis tanácstermében dr. Robu János főpolgármester elnöklése alatt ülést tart. Az ülés legfontosabb tárgya újabb intézkedések ülése a járványok leküzdésére. Együttel végleges határozatot hoz a bizottság az iskolák megnyitásának határidejére vonatkozólag. Az ülésen valószínűleg résztvesz a ma Aradra érkezett egészségügyi főfelügyelő is.

— Elítélték a szálló-igazgató tolvajait. Néhány hónappal ezelőtt jelentette az Aradi Közlöny, hogy két tolvaj kifosztotta a Vadászkiút kávéház üzletvezetőjének, Veliciu Jánosnak a ruháját. Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi királyi törvényszék. Az egyik vádlottat, Erk Józsefet a nagyenyedi fegyházból szállították Aradra a mai tárgyalásra. A másik vádlott ugyancsak tipikus gonosztevő, Halász Ferenc. A törvényszék rövid tárgyalás után mind a két vádlottat lopás büntetésében bűnösnek mondta ki és ezért egyenként két-két évi fegyháza ítélte őket.

— Berlini és bécsi napilapok kaphatók a Kelet hírlapiroda szürke bódéiban Str. Bratianu (Weitzer)- és Str. Alexandru (Salacz-utcák) sarkán és a Városi kávéházbeli elárusítónknál.

— Kivonat egy végrendeletből... és Samu fiannak hagyományozok ötszáz ezer lejt készpénzben és két betétkönyvet száz—száz ezer leiről szólót. Nem ér demel többet öreg napjaimra hullonul elhagyott. — Etelka leányomnak pedig, aki minden szeretetem és ragaszkodásom megérdemelte, egy skatulya svéd gyufát hagyományozok, melyet a pánccél terem trezorjában ahol az aranyaimat tartom — megtalál.

— Battisti sírja. Róma. Az olasz királyi pár Trientben megkoszorúzta Battistinek a háboruban kémkedés miatt kivégzett osztrák reichsrati képviselő sírját.

— Árverezik a volt királyi család műkincseit. Bécs. A Dorotheumban megkezdtek a volt királyi család műkincseinek elárverezését. Az első napon az árverés során 5 és fél millió korona folyt be. A műkincseket főként arisztokraták vásárolták. Holnap I. Vilmos diszágját árverezik el, amelynek kikiáltási ára 1 millió és 600 ezer korona.

Rablótámadás a csálai erdőben.

Hencz József automobilgyári alkalmazott ma megjelent a rendőrségen, ahol elmondotta, hogy eddig előtte teljesen ismeretlen egyének kifosztották. Kifosztása körül ményeiről elmondotta, hogy tegnap este a Str. Marasesti (Kosuth utcai) Szabóné féle vendéglőben mulatott, ahol annyi pálinkát ivott, hogy teljesen önkívületi állapotba került. Másnap reggel arra ébredt, hogy a csálai erdőben lábtekerécsből készült kötelékekkel egy fához van kötözve. A mint sikerült magát a kötelékek-ből kiszabadítania, megdöbbenve állapította meg, hogy órája, pénze, iratai eltűntek. A rendőrség a titokzatos rablás tettesének kinyomozása céljából a csálai erdőben helyszíni szemlét tartott. Most a helyszíni szemle eredménye alapján folytatják tovább a nyomozást.

HIREK.

— A királyt váró Arad. A város vezetősége ma táviratilag fordult a szászsebesi főerdőhivatalhoz, hogy a királyi család ünnepélyes fogadtatása alkalmával a város feldiszítésére sürgősen küldjön 5 waggon fenyőágot. A város és a megye vezetősége holnap délelőtt értekezletet tart, amelyen megbeszéljük az aradi király nap részletes programját.

— Bejelentési összehozás. E hó 14-én pénteken jelentkezni tartoznak: I. rendőrkerületben: Str. Bratianu (Weitzer J-utca Minorita palotai rész a Battyányi-utcáig). II. rendőrkerületben: Str. Urzica Csallán-u), Str. Sft. Dumitru (Lajos-u). Str. Sft. Spiridon (Kálmán-u). III. rendőrkerületben: Str. Oituz (Illés-utca) és Str. Sava Raicu Gyógy-utca).

— Flume határal. Belgrád. A szerb kormányt hivatalosan arról értesítették, hogy véglegesen megállapították a határt Fiume és Jugoszlávia között. A Baross-kikötőt Jugoszláviának ítélték oda. Olaszország azonban ama ürüggyel, hogy a Baross-kikötő éjszakai határát még mem ismeri, nem akarja a kikötőt kiüríteni.

— Ertesítés. Az elmaradt tanoncok szombatán és vasárnap d. e. beiratkoznak a tanonciskolába, Oradea igazgató.

— Átutalásokat bárhová legjulgányosabban eszközöl Lloyd-Bank Arad, Minorta-templommal szemben.

— Kéri Pált még nem adják ki. Budapest. Az első kommunista transzport, amelyben csak kisebb bűnösök vannak, két héten belül indul utnak Oroszországba. Ezek között Kéri Pál nem lesz. A kicserélési tárgyalások még nem fejeződtek be az orosz kiküldöttel, mert Kéri nem kommunista bűncselekményért, hanem csak gróf Tisza István meggyilkolására való felbujtásért ítélték el.

— A román kat. főgimnáziumban a Veni Sancte okt. 16-án reggel 9 órakor lesz. A román kat. vallású tanulók háromnegyed 9 órakor indulnak az iskolából szent misére. A más vallású tanulók saját templomaikban hallgatnak istentiszteletet s onnan fél 10 órára gyűlnek össze az iskolákban. Igazgatóság.

— A rőfőskereskedő tolvaja. Klein Arturné aradi rőfőskereskedő feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki hosszú idő óta dézsmálta az üzletében levő árukat sőt a pénztárból is kisebb-nagyobb összegeket tüntetett el. Rasztig delektiv-csoportvezető ma a tettest S. Lajos személyében lefoglaltatta, akinél a lopott összegekből 500 lejt még megtalált. S. Lajos kihallgatása kor a terhére rótt lopásokat beismerte. A rendőrség az eljárást megindította ellene.

— Továbbra is fogva marad a bigámival vádolt hivatalnok, Bumbek Petru a bigámiával vádolt sigetul-marmatjei hivatalnok tudvalevőleg arra kérte az aradi királyi ügyészséget, hogy helyezze szabadlábra tekintve, hogy Sigetul-Marmatjein birtoka és háza van. Az ügyészség tudakozódott Bumbek után és azt a felvilágosítást kapta, hogy nem ismerik Bumbekét. A vizsgálóbíró ma a kapott ügyészségi végzés alapján felho-

— A szenátusi merénylők nyomában. Bucuresti. Ruzsukban egy kommunista-nál tartott házkutatás alkalmával bombákat és robbanó anyagokat találtak. A bombák kalibere ugyanolyan volt, mint a szenátusi merénylőknél használt bombáké. A vizsgálat folyik.

— Elutaztak az olaszok. Ma reggel 9 órakor utaztak el az olasz vendégek Aradról. A vendégeket dr. Robu János főpolgármester és a hivatalok vezetői kísérték ki az állomáshoz, ahol katonazenekar várta őket. A főpolgármester bucsuzó beszéde után a vendégek felszálltak a vonatra. Ezután a katonazenekar rázendített a „Hora“ román nemzeti tánczenére. Ezt meghallva az olasz ifjak leszálltak a vonatról, körbe álltak és eltáncolták a Horát. Azután újra a vonatra szálltak s a királyi himnusz hangjai mellett elhagyták Aradot.

— Négyezer egy napon. Bucuresti. A forgalmi és tényüzési adóból Bucurestben naponta 400.000 lei folyt be, ami évente 146 millió lei jövedelmet jelent az államnak.

— Lakásügyek elintézése. A bérbeadó bizottság ma délután folytatta a tegnapi délutáni félbeszakított tárgyalást. A mai napra 55 idézést küldött ki a bizottság és 16 ügyet intézett el. Ebből négy ügy a tegnapi ülésről maradt vissza.

— Magyarország aktívái és a jóvátétel. Páris. A jóvátételi bizottság hivatalosan jelenléti: A jóvátételi bizottság tudomására hozta a magyar kormány, hogy a Magyarország aktíváira vonatkozó minden olyan szerződést, amely befolyásolhatná Magyarország ama képességét, hogy jóvátételi kötelezettségének megfeleljen, csak akkor ismeri el, ha azokat már jóváhagyták. Ezzel a közleménnyel azonos az Ausztria aktíváinak elzáróztatásáról szóló szerződés ügyében az osztrák kormányhoz intézett közlemény.

— Bécsben ellopták egy francia nő milliókat érő prémeit. Petry A. vagyonos francia asszony — mint Bécsből jelentik — kedden Marenbodból jövet a vasútállomáson átadta podgyászának feladólévelet a nemzetközi szállítványozási vállalatnak, de bőröndje, melyben ruhái és drága prémei voltak, eltűnt. A rendőrségen feljelentést tett, de a bőröndnek nyomra vesztett. A kárvalott francia nő előadása szerint a bőröndben egy hermelin-bunda, több ezüst- és arany-ékszer, egy chinchilla-kabát, egy auőbunda és hódprémes színházi köpeny, továbbá estélyi öltözékek voltak, amelyeknek értékét tíz és fél millió osztrák koronára becsüli.

— Életmentő macska. A Vendée egyik helyiségében egy házban egyetlen lakó egy nő volt, ebbe a házba éjszaka behatolt egy betörő. A betörő a sötétben tapogatózni kezdett e közben az egyik ágyban alvó macskát felriasztotta. A megijedt állat a szobában futkározni kezdett és különböző tárgyakat lelökött e közben a padlóra. A betörő nyilván abban a hitben, hogy a szobában még egy személy tartózkodik, az ablakon át sietve menekülni igyekezett. A közeli rendőrszem fi-

gyelmes lett a nagy zajra, a menekülő betörőt észrevette és elfogta.

— A milliomos perecárus. Nápolyban 82 éves korában meghalt Tomaso di Somma perecárus, akit az idegen utasoknak, mint jellegzetes nápolyi alakot mutattak be. A meghalt perecás után 5 millió lira vagyon maradt hátra. Gazdagsága dacára a legutóbbi napokig hűségesen szolgálta hivatását, a legszegényesebb körülmények között élt és állandóan a perecás műhelyében aludt.

Módosítják az adójavaslatokat.

(Averescu miniszterelnök audienciája.)

BUCURESTI. Politikai körökben tudni vélik, hogy Averescu miniszterelnök legutóbbi audienciáján közölte a királlyal, hogy az ő ellene indított erős kampány dacára reméli, a nehézségek elsímitását. A miniszterelnök azt hiszi, hogy a parasztpárt egy része részt fog venni a parlamenti munkában s így a parlament munkaképes lesz. Az adójavaslatokon bizonyos módosítást fognak eszközölni, amely módosítással levezetik a liberálisok által szított elégedetlenséget.

Ragályfészkek Aradon.

(Hatósági orvos egy gyár ellen.)

Dr. Pascutiu Sever városi tisztviselő orvos ma terjedelmes átiratot küldött Arad város tanácsához, amelyben a fertőző betegségek terjedésének okával foglalkozik. Az átirat elmondja, hogy a fertőző betegségek főfészke Aradon a Str. Koasei (Kasza-utca) sarkán levő szappan gyár, amely oly irítoztos büzt terjeszt, hogy megfertőzi a környék levegőjét. Egy ízben már az utca lakói körülbelül kétszázán tüntetést rendeztek a szappangyár ellen, de a tüntetésnek nem volt semmi eredménye. A gyár még ma is terjeszti mérges baktériumait. A levegő különösen melegebb éjszakákon olyan förtelmes, hogy a környékbeli lakók kénytelenek otthagyni lakásukat és az utcán tölteni az éjszakát. Az átiratban arra kéri dr. Pascutiu a várost, hogy lehetőleg minél előbb telepítse ki a szappan gyárat a város belterületéről oly helyre, ahol nincsennek lakások.

Az átiratban említett szappangyár nem az egyedi Aradon, amely megmérgezi a város levegőjét. A Str. Soarelui (Zoltán-utca) van egy hőraktár. A környékbeli lakók már hónapok óta panaszkodnak a kibírhatatlan büz miatt, amit a hőraktár terjeszt. Egy ízben feljelentés is ment a városhoz a raktár tulajdonosa ellen. A város kiküldötte megbízottait, hogy tartsanak vizsgálatot. A vizsgálat eredménye beigazolta a lakók panaszait. Ez már régebben történt. A fejleményeket senki sem ismeri, csak azt tudják, azaz inkább érzik, hogy a hőraktár még most is terjeszti azt a rettenetes hűzt, amely meleg éjjel a fertőző betegségeknek. Az illetékes hatóságok

figyelmébe ajánljuk a fenti ragályfészkeket, amelyekhez hasonló több is akad Aradon.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak: Dollár 115—116, lira 4, márka 95, sokol 1.35, dinár 1.800, budapesti kifizetés 4.20, bécsi kifizetés 23.

Bucurestii valutaárak: Napoleon d'Or 325—330, francia frank 8.20—8.35, angol font 435—445, lira 4.30—4.60, márka 96—97, dollár 114—115, sokol 1.20—1.22, magyar korona 18—20. Kifizetések: Páris 846, London 445, Berlin 97, Milano 465, Prága 126, Newyork 116.

Zürichi nyitás: Berlin 412, Newyork 545, Milano 2115, Prága 595, Budapest 80, Zágráb 210, Bucuresti 430, Varsó 13, Bécs 25, lebélyezett osztrák korona 19.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2705, dollár 639.5, francia frank 4780, márka 944, lira 2525, osztrák korona 22, leu 537, sokol 710, dinár 975. Kifizetések: Bucuresti 545, Prága 715, Berlin 495, Páris 4750, Zágráb 253.75.

Bécsi nyitás: Sokol 3300, dollár 4600, magyar korona 458, angol font 11800, leu 3020, francia frank 22100, svájci frank 55900, márka 2270. Kifizetések: Prága 3325, Bucuresti 3050, Páris 22200, Svájc 56000, Berlin 2260.

Zürichi zárlat: Berlin 390, Newyork 544, Milano 2088, Páris 3900, London 2050, Prága 590, Budapest 80, Zágráb 210, Bucuresti 425, Varsó 13, Bécs 25, osztrák lebélyezett 19.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 2065, lira 2501, dollár 646, francia frank 4750, márka 490, rubel 2500, osztrák korona 30, leu 535, sokol 714, dinár 960. Kifizetések: Bucuresti 537 és fél, Berlin 495, Zágráb 257, Páris 4750, Newyork 655.

Bécsi zárlat: Sokol 3225, dinár 4550, magyar korona 456, lengyel márka 69, lira 11400, leu 2400, angol font 11400, dollár 2980, francia frank 21300, svájci frank 54900, márka 2150.

Sport.

— Amte országos nagy kerékpár versenye a vár alléban október 16-án vasárnap d. u. fél 3 órai kezdettel. Katona zene.

— Rendkívüli sportesemény lesz Aradnak a „Toldi klub“ vasárnapi országos birkozó versenye, melyen eltekintve, hogy itt dől el, kik mennek ki a helsingforsi birkozó világbajnokságra, olyan erők kerülnek egymással szembe, akik még eddig Aradon nem voltak. Többek közt a cluji „Universitate“-ből gr. Hodoran, a közismert bajnokok közül indulnak: Muresanu, Goted és Balasin. Itt lesznek oreda-

marei, szatmári és a Toldi ügy riválisai a Timisoariak teljes birkozó gárdájukkal. Ezen a versenyen fognak először a nyilvánosság elé lépni az AMTE birkozói is. A verseny a Nyáriszínházban este 8 órakor, előmérkőzések d. e. 10 órakor kezdődnek. Jegyek elővételben Maudit Emil cégnél válthatók.

LEGUJABB.

A genfi segélyakció.

BUDAPEST. A genfi Vörös Kereszt itteni missziója meg akarja szüntetni magyarországi segélyakcióját és távozni akarnak a többi külföldi segítőbizottságok is. Elhatározásukat azzal indokolják, hogy Magyarország többé nem szorul külföldi segítségre. A külföldi missziók budapesti elnöke, báró Biberagg hivatalosan is megkapta visszahívását. A báró tegnap Genfben utazott, ott feltárja Magyarország helyzetét és a határozat megmástitását kéri.

A vallás-alapító zsákhordó.

(György János hazatér Kaliforniából.)

Az aradiaknak még élénk emlékezetében van György János, a cluji unitárius kollégium egykori tanára, akit vallás reformáló kísérletei miatt kizártak az egyház kebeléből. György János ekkor Aradra tért, ahol egyik malomban, mint zsákhordó kereste meg kenyerét. A háboruban mint táborteljesítő szolgálót. Pacifista propagandája miatt nagyon sok üldözöttségben volt része. A háború után kihajózott Kaliforniába, de mint reformátor itt sem boldogult. Most levelet kapott Clujon maradt családjára, amelyben azt írja, hogy utban van haza. A nagy ideálista György arra kéri hozzátartozóit, hogy készítsenek elő egy hosszabb előadássorozatot, amelynek keretében az őt még mindig foglaló kizáró új vallás elveit akarja népszerűsíteni.

Uránia Színházban

bemutására kerül

ARANY NYIL,

látványos kalandor dráma október 14 péntek, 15 szombat és 16 vasárnap

BUCARESTBE utazom vasárnap este, utleveleket köz- KELET hirlapiroda.

A távolba fotografálás.

Magyar mérnök (találmánya)

BUDAPEST. Négy esztendővel ezelőtt nagy feltűnést keltett egy fiatal magyar mérnök, Mihály Dénes azzal, hogy sikeresen megoldotta a távolba fotografálás problémáját amivel két évtized óta foglalkoztak már az elektrotechnikusok, anélkül, hogy gyakorlatban használható módon tudták volna megoldani. A volt osztrák-magyar hadvezetőség meg is bízta a feltalálót hogy a budapesti telefongyár laboratóriumában kidolgozza a távolbalátó berendezést, azonban a közös hadvezetőség megszüntével egy re nagyobb, akadályok tornyosultak a befejezés elé. A kísérlethez szükséges műszereket alkatrészeket lehetetlenség volt Németországból megszerezni s a telefongyár csak szűkkeblűen adott módot arra, hogy a laboratórium tovább dolgozhassék. Ilyen volt a helyzet mikor egyszerre több helyről élénk érdeklődés indult meg Mihály Dénes találmányai iránt. Elsősorban az angol Marconi-társaság, majd egy francia érdekeltség kezdett tapogatózni, hogy milyen feltételek mellett juthatna a Mihály-féle szabadalmak birtokába s ugyanakkor megjelenő Budapesten E. Nepper, német elektrotechnikus is a német telefonkoncern képviselőjében és alaposan megvizsgálta a laboratóriumban folyó kísérleteket. A két hélig tartó tárgyalások eredménye az volt, hogy a német telefonkoncern felajánlotta, hogy külön részvénytársaságot alapít a Mihály Dénes-féle találmányok kiaknázására Berlinben, amely minden eszközt megad arra, hogy a kísérleteket befejezhessék, a találmányokat kidolgozhassák és a gyakorlatba bevezessék. A feltétel csak az volt, hogy Mihály Dénes és laboratóriuma kiköltözik Berlinbe és ott dolgozik tovább vagyis, hogy a nagyjelentőségű találmányok német földről induljanak világhódító utjukra, a német elektrotechnikának szerezvén dicsőséget. A feltaláló el is fogadta a feltételt.

A szerkesztésért

KAROLY JÓZSEF
felel.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Étterem megnyitás!

Értesítem a t. közönséget hogy Klein Simon úrral a Központi-kávéház tulajdonosával társulva, a Központi-kávéházat étteremmé átalakítva szombaton folyó hó 15-én a Központi-éttermet megnyitom. Emlékeztetem a t. közönséget arra az időre, amikor az aradi vasúti étterem tulajdonosa voltam és az akkor elismert legjobb konyhám garancia arra, hogy a t. közönség szombattól kezdve a Központi-étteremben kitünően étkezzék. Frissen csapott temesvári sör, kitünő hegyaljai borok és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel: 11094

Özv. SCHEIBER LAJOSNÉ.

Matteine vállalat egyedüli árusítója!

Ajánlja Matteine-féle patkány- és egéirtó szereit. Kis adag 20, nagy adag 30 tel Bulev. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) l. 8940

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 lei 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 lei 50 bani.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„FLÓRIAN” Szerencse Gyorok című jellegű levelek átvehető Wallinger hirdetőjében. 11149

Alkalmazás.

JOBB családból való gyermek leányt 9 hónapos babához keresek. Cím a kiadóban. 4029

ÜGYVÉDI IRODAMBA jó gépiró románul tudó imokot keresek. Cím a kiadóhivatalban. 4033

PERFECT FŐZŐNŐ tizenötödikére állást keres. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11149

HÁZMESTERI állást keres fiatal házaspár. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11149

KERESÜNK október 15-iki belépésre fiatal fűszerkereskedősegédel és fizetéssel jó erkölcsű tanulót Weiss Dávid fűszernagykereskedés Str. Marasesti (Kossuth-utca.) 11150

NÉGY KÖZÉPISKOLÁT végzett fiatalember állást keres. Román-magyar nyelvet bírja. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11150

MATEMATIKUS tanárnő francia-német oktatást is elvállal előkelő családnál. Cím Kelet hirlapirodában. 11094

FIATAL RÖFÖS SEGÉD vidékre azonnali alkalmazást talál. Cím ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. 4037

KIFUTÓPIUT felveszek Barthmes Str. Alexandri (Salacz-utca) 3. 4035

FIATAL házvezető azonnal felvétetik Adám Kiss kávésnál Str. Tribunal Dobra (Boczkó-utca) 2. 11150

Lakás.

SZERÉNY 1 szobás lakást konyhával, sürgős átvételre keresek. Közvetítéseket díjazok. Haasz irodája Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10709

AUTOMOBIL GARAGE a város központjában kiadó Cím a kiadóban. 4032

Vétel és eladás.

KÉTULÉSES csukott hintó egyszemélyes fehér hálószoba, porolóállványok eladók Bulev. Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) 6. 4031

TIZENKÉT LŐERŐS benzinmotor, 3-as Wertheim-szekrény olcsón eladók. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11150

KORIANDERMAG, kristály salétrom, parafin, köleskása édes nemes rózsapaprika friss minőségben legolcsóbban kapható Erdős Pál fűszerkereskedő cégnél Piata Avram Iancu (Szabadságtér) 3. 4028

KÉT BORBÉLYSZÉK és tükör eladók. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11150

ELADÓ ezüst és china-ezüst tárgyak, magy láda, vaskályha, asztal vaságy, szalagarnitúra, nagykendő gramophon, citra antikóra, husvágógép kézimunkák és egyéb kis tárgyak Str. Consistorului (Batthyány-utca) 19. Megtekinthető köznap délelőtt 9-12-ig, délután 2-5-ig. 4036

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butorraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

VEHET eladhat, cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Orttay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

RUHAFESTÉK valódi Bernann-féle ismét kapható. Főraktár: Szondy gyógyszerár. 3973

ŐSZI IDÉNYRE szövetek, flanelok olcsón szerezhető be STRASSER divat-áruházában (Lutheránus templommal szemben). 3887

ELADÓ butor antik szekrény Strada Cosbuc (Wesselényi-utca) 15. I. em. 3984

Ellátás.

KÖZÉPISKOLAI TANULÓKAT ellátásba veszek. Cím a kiadóban. 4027

Az „Aradi Közlöny” egyes példányai az utcán kizárólag a „Kelet” hirlapiroda elárúsító sátraiban és rikó kancsáinál kaphatók. o

Üzletekből

női és gyermekruhák varrását legolcsóbb árért elfogadja: **Wagner Tivadarné**

Piata Mihai Viteazul (Ferenc-tér) 6. szám, Str. Chrisan (Karolina-utca) sarok. 11150

Női divat kalap-salonomat,

mely 18 éve fennáll, visszavonulás folytán eladni kívánom, melyet hajlandó vagyok teljes egészében lakással, szalonberendezéssel, dolgozó szobával, nyers árukészlettel és feldolgozott kész kalapokkal együtt eladni. Esetleg a berendezés és az áruaktár külön-külön is

Grünblatt Antonia,
Piata Avram Iancu II. 4000

Gépirónók,

magyar-, német-, gyors- és gépirónókat, elsőrangúkat magas fizetéssel azonnali belépésre keres 11094

König szállító

Ajánlatok személyesen nyújtandók be.

Eladók!

Belvárosban gyönyörű ház öt szobás lakással, óriási kerttel. — Bérpaloták a város különböző részeiben. — **Gazdálkodásra** alkalmas házak 3-4-5 szobás lakásokkal. — Házak borpincékkel lakásokkal. — Modern bér- és magánházak a város különböző részeiben lakásokkal. — Hét kat. hold ur szülő épülettel, gyönyörű lakással, idei természettel. — Házak fűszerüzettel italméréssel. — Villaszert épület 6 szobás lakással, külön gazdasági udvar 12 jóságra való istállóval. — Keresek magánházakat megbízóim részére belvárosban. — Díjtalan felvilágosítást ad: **HAASZ IRODÁJA** Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 2. 10709

Darvas Ernőné zongoraművész

kezdők és haladók tanítását elvállalja:

Bulevardul Regele Ferdinand (József főteret) I., II. em., ajtó 12. 11148

Most nyílt meg

a volt Lázár Gyula-féle helyiségben njonan felszerelt raktárral „ORIENT” néven fűszer-csemege- és gyarmat-áru cikkekből mindenkor friss és elsőrangú árut pontos és figyelmes kiszolgálás mellett ajánlok. A t. c. vevőközönség szíves pártfogását kéri teljes tisztelettel. 4034

„ORIENT”

MEGJELENT
az Erzsébet Könyvtárban R-T. kiadásában, **Dion-sanmartin-Diosszentmar-**tonban Erdély egyszéki

III oszt. Olvasókönyve

a Felekezeti Tanács megbízásából szerkesztették Péter Károly, Tóth Imre és Dr. Mezey Mihály. Magában foglalja a beszéd és értelemgyakorlatot, a nyelvtan teljes anyagát és földrajzi ismereteket. — **Ára: 12. — Lei.**

Kántortanítói állás.

A csanádi székeskáptalan a silygyia (seléndi) (aradmegyei) román kath. magyar tannyelvű kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Tanítói illetményei a törvényesek. Ezekon felül kántori illetményei is vannak. A csanádi székeskáptalanhoz címzett okmányokkal felszerelt kérvények folyó évi október 25-ig a csanádi székeskáptalanhoz Timisoara (Temesvár) küldendők. Pályázhatnak kápesített tanítók és tanítónők. Timisoara 1921. október 6. 4030

Csanádi Székeskáptalan

Primaria orasului cu drept de municipiu Arad.

7450—1921. prim.

HIRDETMEY

Arad város fertőtlenítő intézetével üresedésben levő és a XI. fizetési osztály 3. fokozatába sorozott gondnoki állásra, kinek feladatát képezi az intézetnél levő gépek kezelése s így tehát gépészeti vizsgával és fertőtlenítő intézetben végzésére képesítő tanfolyam hallgatását is kell igazolnia pályázati hirdetek és felhívó mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajlják hogy okmányaikkal felszerelt pályázati kérelmeiket folyó hó 26-ig bezárólag hivatalomnál nyújtsák be. A város szolgáltatásában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Arad, 1921. október 11.

Dr. Rebu, polgármester.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt butorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 38. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.